

การจัดการเรียนการสอนภาษาดิจิทัลฐานภาระงานแบบไฮบริด เพื่อผู้เรียนยุคดิจิทัลในศตวรรษที่ 21*

พิมพัรีย์ อาทรวรางกูร¹ จารุณี ทิพยมณฑล² ชรินทร์ มั่งคั่ง³

(วันที่รับบทความ: 19 สิงหาคม 2564; วันที่แก้ไขบทความ: 11 ธันวาคม 2564; วันที่ตอบรับบทความ: 22 ธันวาคม 2564)

บทคัดย่อ

การปรับเปลี่ยนกระบวนการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับภาวะสังคมนั้นเป็นสิ่งจำเป็นต่อผู้เรียนในสภาพสังคมที่ถูกขับเคลื่อนโดยเทคโนโลยีและสื่อดิจิทัล โดยเฉพาะการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนสามารถผลิตนวัตกรรมการเรียนรู้ควบคู่การสร้างความรู้ความเข้าใจเทคโนโลยีตามวิถีพลเมืองดิจิทัล (Digital Citizenship) บนการเรียนรู้ตลอดชีวิต การออกแบบการเรียนรู้ภาษาโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลมาสนับสนุน ไม่ว่าจะเป็นสื่อสังคม (Social Media) แพลตฟอร์มออนไลน์ (Online Platform) หรือชุมชนเสมือนจริง (Virtual Community) จะช่วยให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนและพัฒนาทักษะภาษาทั้งในและนอกชั้นเรียน มีอิสระในการศึกษาและคิดค้นองค์ความรู้ทางภาษาตามความเข้าใจของตนเองจนสามารถใช้ได้อย่างคล่องแคล่ว อีกทั้งต้องขบคิดองค์ความรู้ในระดับที่สูงขึ้น เพื่อเสริมสร้างองค์ความรู้ภาษาและการสื่อสารอย่างมีความหมายในบริบทจริง บทความวิชาการนี้จึงนำเสนอแนวทางการจัดการเรียนรู้การจัดการเรียนรู้แบบไฮบริดสำหรับการเรียนการสอนภาษาแบบดิจิทัลฐานภาระงาน สำหรับผู้เรียนยุคดิจิทัลในศตวรรษที่ 21 เพื่อศึกษาการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานไฮบริด (Hybrid Learning) ในยุคดิจิทัลศตวรรษที่ 21 และนำเสนอรูปแบบพร้อมตัวอย่างการนำการจัดการเรียนรู้แบบไฮบริด มาประยุกต์ใช้กับกลวิธีการจัดการเรียนการสอนภาษาในรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบเน้นภาระงาน (Task-Based Learning)

คำสำคัญ: การจัดการเรียนรู้แบบไฮบริด, การจัดการเรียนรู้แบบเน้นภาระงาน, การสอนภาษา, การจัดการเรียนการสอนในยุคดิจิทัลศตวรรษที่ 21

* บทความวิชาการ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2564

¹ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, E-mail: pimvaleeathonvarangkul@gmail.com

² อาจารย์, ประจำภาควิชาหลักสูตร การสอนและการเรียนรู้ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

³ อาจารย์, ประจำภาควิชาหลักสูตร การสอนและการเรียนรู้ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

The Implementation of Hybrid Learning Approach for Digital Task Based Language Teaching (DTBLT)*

Pimvalee Athonvarangkul¹ Jarunee Dibyamadala² Charin Mangkhong³

(Received: August 19, 2021; Revised: December 11, 2021; Accepted: December 22, 2021)

Abstract

According to the change of society driven by the technology and digital media, changing the learning and teaching paradigm in accordance with social conditions is essential for learners. In particular, the learning and teaching process should be concerned with how to create learning innovations and digital understanding within learners along with digital literacy and lifelong learning. Designing the language learning, supported by digital technology, allows learners to practice and develop their language skills both inside and outside the classroom such as the use of social media, online platforms, and virtual communities. Furthermore, the learners enable to provide freedom to study and gather language knowledge according to their own understanding until they can use language fluently as well as extending higher knowledge level. To prepare students for knowledge and skills for life in the 21st century in both of real situations and online society, emphasize on the innovation and integration of creative learning activities. Therefore, it is one of the challenges for teachers to take advantage of the digital environment integrated with various language teaching strategies by using technology to support language learning as a communication medium, research, and path for career in the world without borders. For the language skills development that requires practice both inside and outside the classroom at the same time, this paper purposes the hybrid learning approach for digital language learning based on the pedagogical method of task-based learning for digital learners in the 21st century. Also, present a model with examples of hybrid learning implementation applied with the strategies of language instruction in the form of task-based learning management.

Keywords: Hybrid Learning, Tasked-Based Learning, Language Instruction, Digital age and 21st Century Learning Instruction

* The Article from Faculty of Education, Chiang Mai University, 2021

¹ Student in Master of Education Degree, Language Education Program, Chiang Mai University, Email: pimvaleeathonvarangkul@gmail.com

² Lecturer, Curriculum and Instruction Division, Faculty of Education, Chiang Mai University

³ Lecturer, Curriculum and Instruction Division, Faculty of Education, Chiang Mai University

บทนำ

สภาวะการณ์ปัจจุบัน เป็นช่วงเวลาที่สังคมและผู้คนอยู่ท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงด้านกระบวนการทัศน์อย่างรวดเร็วตามสภาพสังคม โดย “กระบวนการทัศน์ (Paradigm)” หมายถึง การรวบรวมแนวคิดและวิธีปฏิบัติ เพื่อให้สอดคล้องกับสภาวะการณ์สังคมที่กำลังเกิดขึ้นและมีแนวโน้มเกิดขึ้นต่อไปในอนาคต ซึ่งขณะนี้ สังคมได้ถูกขับเคลื่อนโดยเทคโนโลยีดิจิทัลในฐานะตัวกลางเชื่อมโยงข้อมูลทั่วโลก ส่งผลต่อกระแสนิยม วิธีการดำรงชีวิตผู้คน รวมถึงระบบการศึกษา (รักยิต สุทธิพงษ์, 2560) ผู้สอนจึงต้องปรับตัวคิดค้น และพัฒนาวิธีการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับสภาวะความเป็นจริงทางสังคมอยู่เสมอ เพื่อเตรียมความพร้อมในการก้าวเข้าสู่โลกศตวรรษที่ 21 และพลวัตดิจิทัลเต็มรูปแบบ (อรรชนิดา หวานคง, 2559)

กระบวนการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และสังคมดิจิทัลจำเป็นที่จะต้องประยุกต์และปรับเปลี่ยนรูปแบบการเรียนการสอน เสริมสร้างคุณลักษณะที่จำเป็นของผู้เรียนทั้งการเสริมสร้างองค์ความรู้ (Content Knowledge) ทักษะเฉพาะทาง (Specific skills) ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน (Expertise) และการรู้เท่าทัน (Literacy) (สุทัศน์ สังคะพันธ์, 2559) ตามการอ้างอิงจากเครือข่ายองค์กรความร่วมมือเพื่อทักษะแห่งการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (P21: Partnership for 21st Century Skills) ว่าด้วยองค์ประกอบ ทักษะที่ควรเกิดขึ้นกับผู้เรียน ระบบการสนับสนุนการเรียนรู้และสภาพแวดล้อม ดังนั้น จึงเป็นเรื่องท้าทายสำหรับผู้สอนที่จะค้นคว้าหาวิธีการสอนที่หลากหลายตามสภาพสังคมในปัจจุบัน เน้นการผลิตนวัตกรรมและกิจกรรมการเรียนรู้สร้างสรรค์โดยอาศัยการบูรณาการที่สามารถนำไปใช้ในชีวิตจริง ซึ่งมุ่งเน้นไปที่ประเด็นแนวทางการจัดการเรียนรู้ทางภาษาในฐานะตัวกลางการสื่อสาร การค้นคว้าข้อมูลความรู้เพิ่มเติมอย่างรวดเร็ว หรือการประกอบอาชีพในโลกไร้พรมแดน (จิรารัตน์ ประชุมรัมย์, 2562) ทั้งนี้ ผู้เขียนได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการเรียนรู้ภาษาอังกฤษในฐานะสื่อกลางของการติดต่อสื่อสาร เผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร ซึ่งความคล่องแคล่วในการใช้ภาษาต้องอาศัยเวลาและการฝึกฝน การตระหนักถึงคุณค่าและความสำคัญของการเรียนการสอนภาษาอังกฤษท่ามกลางยุคดิจิทัลศตวรรษที่ 21 อย่างมีประสิทธิภาพจึงเป็นสิ่งสำคัญ เพื่อประโยชน์ในการสื่อสารในระดับความคิดที่สูงขึ้น และสามารถแลกเปลี่ยนความคิดเห็นหรืออภิปรายขององค์ความรู้ โดยเน้นการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนได้ฝึกการสร้างองค์ความรู้ การคิด และทักษะที่จำเป็นต่อการเป็นพลเมืองยุคดิจิทัล (Digital Citizen) การเสริมสร้างคุณลักษณะของผู้เรียนยุคดิจิทัลศตวรรษที่ 21 จึงต้องอาศัยกระบวนการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับสภาวะสังคมที่ผู้เรียนและบุคลากรด้านการศึกษา (วิจารณ์ พานิช, 2555) โดยการเลือกใช้กลวิธีการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ยุคดิจิทัล และสร้างการเชื่อมโยงองค์ความรู้ที่เข้าถึงข้อมูลที่หลากหลายได้ ฉะนั้น ผู้สอนควรศึกษาข้อมูลที่ทันสมัย รูปแบบลักษณะการใช้งาน ประสิทธิภาพ ตลอดจนแนวทางและขั้นตอนการออกแบบการเรียนรู้ที่มีการประยุกต์ใช้เทคโนโลยี โดยคำนึงถึงคำนิยามของบทบาทเทคโนโลยีที่จะช่วยสนับสนุนการ

เรียนรู้ (Richards & Rodgers, 2018) ในฐานะวัตกรรมการเรียนการสอนผสมผสานยุคดิจิทัล การจัดการเรียนรู้แบบไฮบริด (Hybrid Learning) หรือการเรียนการสอนบูรณาการระหว่างการเรียนแบบเผชิญหน้า (Face-to-face) และระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ เน้นการมีปฏิสัมพันธ์ (Interaction) และตรงกับจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ผู้สอนกำหนด (Yaso, 2017) จึงเป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบหนึ่งที่สามารถพัฒนาการคิดวิเคราะห์ ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี และการเรียนรู้ร่วมกันได้ อันเป็นคุณสมบัติสำคัญของการดำรงชีวิตในยุคดิจิทัลศตวรรษที่ 21 อย่างชาญฉลาด จากตัวอย่างการจัดการเรียนการสอนรายวิชาภาษาอังกฤษ (English as a Second Language) ที่นำรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบไฮบริดมาใช้นั้น พบว่าการเรียนรู้รูปแบบนี้จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถฝึกฝนทักษะทางภาษา เรียนรู้ผ่านบทเรียนได้ตลอดเวลา เข้าถึงความแตกต่างของผู้เรียน และช่วยสนับสนุนผู้เรียนให้เกิดการพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ (ศิวิพัชญ์ บำรุงเศรษฐพงษ์, ภูริสร ฐานปัญญา และเกรียงไกร สัจจะหยุดย, 2563)

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้สอนควรมีความตื่นตัวและตระหนักถึงการปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์การจัดการเรียนการสอนดั้งเดิม (Traditional Paradigm) ไปสู่กระบวนทัศน์แบบใหม่ (New Paradigm) เพื่อเตรียมความพร้อม รองรับคุณลักษณะของผู้เรียนยุคดิจิทัลศตวรรษที่ 21 อยู่เสมอ และพัฒนาคุณภาพการศึกษาไทยให้ก้าวทันสภาวะการณ์โลก โดยเฉพาะด้านการเสริมสร้างความรู้ทางภาษาอันอาศัยการฝึกฝน และทำซ้ำจนกลายเป็นสมรรถนะที่นำไปต่อยอดในอนาคต ดังนั้น ผู้เขียนจึงสนใจศึกษาวิเคราะห์แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้แบบไฮบริด และนำเสนอรูปแบบและตัวอย่างการนำการจัดการเรียนรู้แบบไฮบริด มาประยุกต์ใช้กับการจัดการเรียนรู้ภาษาแบบเน้นภาระงาน (Task-Based Learning)

1. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้แบบไฮบริด

ความหมาย องค์ประกอบและหลักการสำคัญของการจัดการเรียนรู้แบบไฮบริด (Hybrid Learning)

การจัดการเรียนรู้แบบไฮบริดเป็นส่วนหนึ่งของการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน (Blended Learning) ทำให้ลักษณะและรูปแบบคล้ายคลึงกันมาก อย่างไรก็ตาม สัดส่วนการใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบดั้งเดิมหรือเผชิญหน้า (Face-to-Face) และออนไลน์ (Online Learning) อาจแตกต่างกันน้อย ขึ้นอยู่กับการบูรณาการของผู้สอน โดยสามารถสรุปความหมายหรือคำนิยาม ได้ดังนี้

ตารางที่ 1 ความหมายหรือคำนิยามของการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานและการจัดการเรียนรู้แบบไฮบริด

นักวิชาการ	ความหมายหรือคำนิยาม
Sharma, 2010	กล่าวถึงการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานว่า เป็นการผสมผสานการเรียนรู้เผชิญหน้า (Face-to-Face) เข้ากับการเลือกใช้เทคโนโลยีการเรียนรู้เพื่อสื่อสารส่งผ่านความรู้ โดยนำทฤษฎีการสอน (Pedagogic Approaches) ที่หลากหลายประยุกต์ใช้กับเทคโนโลยีได้ลงตัว
Carman, 2002	นิยามการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานว่า เป็นการบูรณาการการเรียนรู้แบบดั้งเดิมในห้องเรียนกับการเรียนรู้ออนไลน์ ซึ่งเลือกใช้เทคโนโลยีอำนวยความสะดวกให้กับผู้เรียน และสร้างสภาพแวดล้อมแบบไร้เครือข่าย เพื่อพัฒนาและตอบสนองความสามารถที่แตกต่างกันได้
College of Dupage, 2020	ให้ความหมายการจัดการเรียนรู้แบบไฮบริดว่า เป็นการบูรณาการรูปแบบการเรียนรู้ออนไลน์และเผชิญหน้า (Face-to-Face) เพื่อเพิ่มเวลาการเรียนรู้ในชั้นเรียนโดยใช้กิจกรรมฐานอินเทอร์เน็ต (Internet-Based Learning) ซึ่งช่วยให้บรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้มากกว่ารูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง
Sorden, 2012	กล่าวถึงการจัดการเรียนรู้แบบไฮบริดว่า เป็นรูปแบบการเรียนรู้ที่ไม่ใช่เพียงการเผชิญหน้าและออนไลน์ แต่เป็นการรวมกระบวนการฝึกฝนเข้าไว้ด้วยกัน ผ่านช่องทางส่งผ่านองค์ความรู้ที่ดีที่สุด เพื่อการบรรลุผลสำเร็จทางการเรียนรู้ที่ตั้งไว้
Whitelock and Jelfs, 2003; cited in Klimova & Kacelt, 2015	กล่าวถึงนิยามของการเรียนรู้แบบไฮบริดว่า เป็นการบูรณาการการเรียนรู้ดั้งเดิมกับแนวคิดฐานเว็บออนไลน์ มีเดียและเครื่องมือสนับสนุนการเรียนรู้โดยใช้อิเล็กทรอนิกส์ (E-learning) ช่วยจัดการเรียนรู้และวิธีการสอนที่หลากหลาย
Littlejohn and Pegler, 2007	ให้ความหมายการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานว่า เป็นการบูรณาการการเรียนรู้เผชิญหน้าและออนไลน์ หรือการผสมผสานของรูปแบบการสอน เช่น การเรียนรู้ด้วยตนเอง เว็บไซต์ สื่อการสอน และวิธีการสอน ทั้งรูปแบบซิงโครนัส (synchronous) และรูปแบบอะซิงโครนัส (asynchronous)
Masson, MacNeill, Murphy & Ross, 2008	นิยามการจัดการเรียนรู้แบบไฮบริดว่า เป็นโมเดลการเรียนรู้ผสมผสานที่มีแนวคิดตรงไปตรงมา และใช้ภาษาเรียบง่าย เพื่อให้ผู้ฝึกฝนหรือปฏิบัติงานสามารถสื่อสารแบ่งปันแบบแผนการปฏิบัติการเรียนรู้ในโครงสร้าง

จากคำนิยามของการจัดการเรียนรู้แบบไฮบริดและการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานนั้น สามารถสรุปได้ว่า เป็นการผนวกรูปแบบการเรียนรู้แบบดั้งเดิมหรือเผชิญหน้า (Face-to-Face) และการเรียนออนไลน์ฐานเครือข่ายอินเทอร์เน็ต โดยใช้เทคโนโลยีเป็นสื่อกลางอำนวยความสะดวกการเรียนรู้ทั้งต่อผู้เรียนและผู้สอน โดยนำแนวคิดการจัดการเรียนการสอนเข้ามาประยุกต์ใช้ ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการฝึกฝน

และเรียนรู้ได้ตามความสามารถของแต่ละบุคคล ทั้งช่องทางการเรียนแบบปฏิสัมพันธ์พร้อมกัน (Synchronous Learning) และไม่พร้อมกัน (Asynchronous Learning) เพิ่มเติมนอกชั้นเรียนตามเวลาที่สะดวก เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ทางการเรียนรู้อย่างครอบคลุมและมีประสิทธิผลมากขึ้น

การจัดการเรียนรู้แบบไฮบริดซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนรู้แบบผสมผสานนั้น ยังช่วยให้ผู้เรียนเกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ได้ดีมากกว่าการจัดการเรียนรู้ผ่านรูปแบบเดียว เครื่องมือการเรียนรู้ไฮบริดนั้นมีจุดประสงค์เฉพาะทางโดยต้องการให้ผู้เรียนกระตือรือร้นทางการเรียนรู่มากขึ้นและยังช่วยเพิ่มระยะเวลาการเรียนรู้ (In-seat time) บนหลักการจัดสรรเวลาทางการเรียนรู้อย่างชาญฉลาดจากความก้าวหน้าอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยี จนก่อให้เกิดเครือข่ายสังคมออนไลน์ การแบ่งปันข้อมูล การทำงานที่ใช้พื้นที่และเวลาบนระบบออนไลน์ร่วมกัน ทำให้ดีกว่าการเรียนรู้ด้านเดียว (Passive Learning) ผู้เรียนสามารถมีส่วนร่วมกับสื่อ แหล่งข้อมูล และเพื่อนร่วมชั้นผ่านรูปแบบของนวัตกรรม (Center for Excellence in Learning and Teaching, 2020) ในปัจจุบันการจัดการเรียนรู้แบบไฮบริดนั้นนิยมและแพร่หลายมากในต่างประเทศ และมีตัวอย่างการวิจัยด้านการบูรณาการแนวทางการเรียนการสอนเข้ากับเทคโนโลยีการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง เช่น โรงเรียน Digital Harbor สหรัฐอเมริกา ใช้ซอฟต์แวร์สนับสนุนการเรียนรู้ออนไลน์ ทั้งสื่อการเรียนรู้ การส่งผ่าน การวัดประเมินผลบนกิจกรรมฐานดิจิทัล (Digitally-Based Activities) (ศิวาพัชญ์ บำรุงเศรษฐพงษ์, ภูริศร์ ฐานปัญญา และเกรียงไกร สัจจะหฤทัย, 2563) ชั้นเรียนภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศที่นำเอาทฤษฎีการจัดการเรียนการสอนมาประยุกต์เข้ากับระบบเรียนรู้ออนไลน์ โดยใช้กิจกรรมการสอนภาษาฐานฟัง-พูด (Audio-Based Activities) ขณะที่การสอนภาษาฐานเขียน (Written-Based Activities) เน้นความเข้าใจการอ่านและเขียนเกิดขึ้นบนเครือข่ายออนไลน์ ทำให้ผู้เรียนและผู้สอนมีเวลาสะท้อนคิดและประเมินผลการเรียนรู่มากขึ้น (De Praeter, 2008)

Don Weafer (2021) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้แบบไฮบริดทั้งหมด 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ (The learning environment) หรือการสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้พื้นที่จริงและเสมือน โดยผู้สอนมีวิธีอย่างไรให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ทั้งในกลุ่มผู้เรียนและผู้สอน 2) ผลลัพธ์ที่ชัดเจน (Clear and shared outcomes) หรือการกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ที่ชัดเจน 3) เนื้อหาสื่อการเรียนการสอน และวิธีที่หลากหลาย (Varied Content, Materials, and Methods) เป็นการสร้างความแตกต่างและปรับเปลี่ยนเครื่องมือการเรียนรู้ที่เสริมสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ 4) การฝึกฝนและสะท้อนการเรียนรู้ (Practice and feedback) เป็นการให้เวลาผู้เรียนได้ฝึกฝนและสร้างองค์ความรู้ ผ่านการเสนอข้อคิดเห็นหรือแนวทางอันเป็นประโยชน์ต่อไป 5) ทักษะและกระบวนการถ่ายทอดองค์ความรู้ที่ซับซ้อน (Complex thinking and transfer) เป็นการคำนึงถึงทักษะที่จำเป็นต่อการใช้ชีวิตควบคู่ไปกับการเรียนรู้

หลักการสำคัญของการจัดการเรียนรู้แบบไฮบริด สามารถสรุปได้ 4 ประเด็น (Graham & Bonk, 2005; or Khan, 2005; cited in Klimova & Kaceti, 2015) ดังนี้ 1) การบูรณาการองค์ประกอบและข้อดีของการจัดการเรียนการสอนแบบเผชิญหน้าและแบบออนไลน์ได้อย่างลงตัวและมีประสิทธิภาพ เพื่อเสริมประโยชน์ทั้งสองสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ และตอบสนองความต้องการที่หลากหลายของผู้เรียน 2) การใช้เทคโนโลยีนวัตกรรมใหม่ โดยคำนึงถึงความเหมาะสมและการประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน เพื่อสร้างเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และรักษาปฏิสัมพันธ์ 3) การปรับเปลี่ยนแนวคิดกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบเก่าไปสู่แบบใหม่ ผ่านการศึกษาวิธีใหม่เสมอและผนวกกับทฤษฎีการเรียนรู้ เช่น ทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ ให้เข้ากับบทบาทใหม่ที่ท้าทาย อันเป็นกระบวนการได้มาซึ่งความรู้ความเข้าใจ 4) การวัดและประเมินผลการเรียนรู้แบบผสมผสานทั้งสองรูปแบบการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง โดยคำนึงถึงการรับรองคุณภาพและประสิทธิผลของการศึกษา

2. รูปแบบและตัวอย่างการจัดการเรียนรู้แบบไฮบริดประยุกต์ใช้กับกลวิธีการจัดการเรียนการสอนภาษาทฤษฎีเกี่ยวกับแนวคิดการเรียนรู้ภาษาที่สอง

ผู้สอนควรคำนึงทฤษฎีการเรียนรู้ภาษาที่สอง เพื่อกำหนดแนวทางกิจกรรมให้เหมาะสมกับผู้เรียน โดยมี 2 ลักษณะ ได้แก่ การรับภาษาหรือการรับรู้ภาษาแบบไม่รู้ตัว และการเรียนรู้ภาษาหรือความสามารถในการเรียนรู้กฎเกณฑ์ทางภาษา ตามสมมติฐานทฤษฎีการเรียนรู้ภาษาที่สอง 5 ประการของคราเชน (Krashen, 1987) ดังนี้ 1) สมมติฐานการรับและเรียนรู้ภาษา (The Acquisition and Learning Hypothesis) เป็นการรับภาษาหรือเรียนรู้ภาษาแบบไม่รู้ตัวและเป็นธรรมชาติ เน้นสื่อสารความหมาย ไม่สนใจความถูกต้องของหลักภาษา ส่วนกระบวนการเรียนรู้ภาษาแบบตั้งใจหรือรู้ตัว ผู้เรียนจะรู้หลักหรือกฎเกณฑ์ทางภาษาก่อนจะสามารถใช้ภาษาได้จริง ไม่เน้นสื่อสาร 2) สมมติฐานการเรียนรู้ภาษาตามธรรมชาติ (The Natural Order Hypothesis) เป็นการเรียนรู้ภาษาที่ผู้เรียนอาจเริ่มเรียนรู้จากโครงสร้างเฉพาะบางอย่างก่อนเรียนโครงสร้างทางภาษาที่เกี่ยวข้องอย่างอื่นต่อไปเป็นลำดับขั้น หากข้ามขั้นอาจไม่เกิดประโยชน์ต่อผู้เรียน แม้ว่าจะแก้ไขวิธีสอน 3) สมมติฐานการตรวจสอบกลไกทางภาษา (The Monitor Hypothesis) ประกอบด้วยความแตกต่างทางการรับรู้ภาษา ซึ่งทำให้ผู้เรียนใช้ภาษาสื่อสารได้จริง ขณะที่การเรียนรู้ภาษาช่วยให้ผู้เรียนตรวจสอบความถูกต้อง ทั้งหลักภาษา การออกเสียง การพูดและเขียน 4) สมมติฐานตัวป้อนทางภาษา (The Input Hypothesis) เป็นการรับรู้ภาษาที่ผู้เรียนต้องเข้าใจเนื้อหาที่ไม่ใช่เพียงโครงสร้างหรือกฎเกณฑ์ทางภาษา และควรได้รับรู้ภาษาที่ยากกว่าระดับของตนเองเล็กน้อย เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ภาษาตามหลัก $i+1$ โดย i คือ ความสามารถทางด้านภาษาเดิมของผู้เรียน และ $i+1$ คือ ข้อมูลทางด้านภาษาที่สูงกว่าความสามารถทางภาษาของผู้เรียนเล็กน้อย 5) สมมติฐานเกี่ยวกับความแตกต่างด้านจิตใจ (The

Affective-Filler Hypothesis) ว่าด้วยทัศนคติต่อการรับรู้และเรียนรู้ภาษา ได้แก่ แรงจูงใจ (Motive) ความมั่นใจในตนเอง (Self-confidence) ความวิตกกังวล (Anxiety) (Dulay & Burt, 1977 cited in Krashen, 1987)

จากการศึกษาทฤษฎีการเรียนรู้ภาษาที่สองนั้น จะเห็นได้ว่าในสมมติฐานแต่ละประการจะมีความแตกต่างกันไป ซึ่งส่งผลต่อการออกแบบกลวิธีในการจัดการเรียนการสอน (Pedagogical Method) ที่สามารถนำไปผนวกเข้ากับเทคโนโลยีถ่ายโอนข้อมูลผ่านอุปกรณ์การสื่อสารในการช่วยให้ผู้เรียนได้มีเวลาฝึกฝนและสะท้อนผลงาน (Feedback) ทั้งในชั้นเรียนและนอกชั้นเรียน (Language Drills) การใช้ภาระงาน (Task) ในฐานะตัวป้อนทางภาษา เป็นตัวกลางในการจัดการเรียนรู้แบบเผชิญหน้าและออนไลน์ จะเชื่อมโยงผู้เรียนกับสถานการณ์จริง โดยเน้นการสื่อสารและสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ภาษาที่เหมาะสม (Richard & Rodgers, 2001; Ellis, 2003; Doughty & Long, 2003)

การจัดการเรียนรู้ภาษาแบบเน้นภาระงาน (Task-Based Learning)

การจัดการเรียนรู้แบบเน้นภาระงานเป็นการเน้นแนวคิดที่มีกระบวนการในการสนับสนุนกระบวนการเรียนรู้ทางภาษา เพื่อกำหนดวัตถุประสงค์ทางการเรียนรู้ในการใช้ภาษาที่แท้จริง พร้อมกับบริบทของการเรียนรู้ภาษาที่เป็นธรรมชาติ (Willis, 1996) โดยมีการนำภาระงานมาใช้ในการเรียนการสอน และเป็นหลักการในการวางแผนแนวทางการจัดการเรียนการสอนภาษา (Richards & Rogers, 2003) อาจกระตุ้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และใช้ภาษา เพิ่มแรงจูงใจ และค้นคว้าเพิ่มเติมด้วยตนเองได้ตามการเรียนรู้ที่หลากหลาย (Prapphal, 2003 cited in Chortip, 2018) เกิดความเข้าใจที่แท้จริง และนำไปใช้ในสถานการณ์จริงได้ ทั้งนี้ ต้องมีการฝึกให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการทางความคิดตามลำดับขั้นตอนภาระงานที่กำหนดไว้อย่างชัดเจน และพัฒนาทักษะทางภาษา ทั้งการฟัง พูด อ่าน เขียน รวมถึงทักษะอื่นที่จำเป็น จนสามารถแสดงศักยภาพพร้อมกับการประเมินผลลัพธ์ทางการเรียนรู้ (Nunan, 2004) ทั้งนี้ ยังคงคล้ายคลึงกับการเรียนรู้ฐานโครงการ (Project-Based Learning) เช่นเดียวกับแนวคิดการบูรณาการเทคโนโลยีกับการเรียนการสอน ผู้สอนจึงสามารถนำเทคโนโลยีและสื่อดิจิทัลมาสอดแทรกในการเรียนการสอน ผ่านการเชื่อมโยงการใช้ภาษาจากแหล่งข้อมูลจริง และกำหนดกระบวนการเรียนรู้หรือชิ้นงานที่มีทักษะทางภาษาที่แตกต่างกันได้ผ่านช่องทางการเรียนรู้แบบออนไลน์ การเรียนรู้แบบเน้นภาระงานจึงรวมถึงการเริ่มต้นด้วยปัญหาที่ต้องแก้และปฏิบัติ ส่งผลให้เกิดความคิดสร้างสรรค์และท้าทายความสามารถ ก่อเกิดแรงจูงใจและแก้ปัญหา (Ellis, 2003; Sharma, 2010) จากการศึกษางานวิจัยพบว่า การจัดการเรียนรู้แบบเน้นภาระงานจะช่วยสนับสนุนการเรียนรู้แบบผสมผสานและกระบวนการเรียนรู้เป็นระบบ จากการฝึกฝนโดยการกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ชัดเจนในสมมติฐานการเรียนรู้ภาษาผ่านภาระงาน ซึ่งช่วยผู้เรียนให้ปรับปรุงการเรียนรู้ภาษาเป้าหมายได้ด้วยตนเอง และอยากเรียนรู้ภาษาตามธรรมชาติ (Ferreira, Garcia & Rios, 2016)

การใช้ภาระงานในการจัดการเรียนการสอนภาษา ผู้สอนควรออกแบบกิจกรรมที่เน้นให้ผู้เรียนได้ใช้ภาษา ในรูปแบบของงานเขียน สื่อ หรือการกระทำเพื่อบรรลุเป้าหมายในการแก้ปัญหาและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น โดยอาจมาจากข้อมูลที่ผู้เรียนมีอย่างประสบการณ์หรือความรู้ ประกอบการดำเนินการงานให้สำเร็จ โดยสามารถจำแนกประเภทได้ตามการจัดกิจกรรม จุดประสงค์ และระดับ องค์กรประกอบตามขั้นตอนของการจัดการเรียนรู้แบบเน้นภาระงาน มีดังนี้ (Willis, 1996; Ellis 2003)

1) **ขั้นก่อนปฏิบัติการงาน (Pre-Task)** ผู้สอนแนะนำผู้เรียนเกี่ยวกับหัวข้อของการเรียน ลำดับการปฏิบัติงาน หัวข้อเรื่อง กระบวนการก่อนปฏิบัติงาน และประเภทของกิจกรรม ดังนี้

1.1 ชี้แจงผู้เรียนให้เข้าใจถึงประเด็นสำคัญ จุดประสงค์ เป้าหมาย และขั้นตอนการปฏิบัติการ

1.2 เน้นคำศัพท์ วลี ไวยากรณ์โครงสร้างเป้าหมายที่จำเป็นในการปฏิบัติการงาน

1.3 ศึกษารูปแบบการปฏิบัติการงาน และลงมือปฏิบัติงานคล้ายกับภาระงานที่ต้องปฏิบัติจริง

2) **ขั้นปฏิบัติการงาน (Task Cycle)** เป็นขั้นตอนที่ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติการงานโดยใช้ภาษา ดำเนินการการทำงานให้เกิดผลสำเร็จ โดยผู้สอนคอยให้คำแนะนำและช่วยเหลือ มี 3 ขั้นตอนย่อย ดังนี้

2.1 ภาระงาน (Task) ผู้เรียนมีการวางแผน อภิปราย และปฏิบัติการงานตามรูปแบบของกิจกรรม

2.2 วางแผน (Planning) เตรียมตัวนำเสนอภาระงาน ใช้รูปแบบและภาษาของตนเอง

2.3 ขึ้นรายงาน (Report) ทำการสรุปและรายงานผลที่ตนเองได้ปฏิบัติ ซึ่งผู้สอนจะแนะนำต่อไป

3) **ขั้นฝึกฝนและตรวจสอบ (Language Analysis)** รายงานการวางแผนการปฏิบัติงานและผล

3.1 ขั้นวิเคราะห์ (Analysis) ผู้เรียนตรวจสอบและวิเคราะห์การใช้ภาษาในการปฏิบัติการงาน

3.2 ขั้นปฏิบัติ (Practice) ฝึกฝนการใช้ภาษาตามเนื้อหาที่เรียนหรือมอบหมาย

การจัดการเรียนรู้แบบเน้นภาระงานนั้นช่วยผลักดันให้ผู้เรียนอยู่ในบริบทการเรียนรู้ทางภาษาที่เป็นธรรมชาติ (Natural Context) โดยเริ่มจากการปูพื้นฐานหน่วยภาษาเบื้องต้นอย่างคำศัพท์และหลักไวยากรณ์ ซึ่งเป็นการต่อยอดไปสู่ความเข้าใจในทักษะภาษาได้ ทั้งนี้ ขอบเขตและเนื้อหาของภาระงานจะช่วยให้ผู้เรียนนำระบบภาษาที่ได้เรียนรู้มาเชื่อมโยงประสบการณ์ของผู้เรียนเอง ซึ่งต่างจากวิธีการจัดการเรียนรู้ 3P (Present-Practice-Production) ที่ยึดการสอนรูปแบบเนื้อหาตามแผนที่กำหนด (Form-Focused Activities) ภาระงานเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีอิสระทางความคิดในการใช้ภาษา โดยไม่ยึดความถูกต้องจากเนื้อหาเรียนมากเกินไป จนทำให้สับสนในบริบทของการใช้ภาษาจริง (Richards & Rodgers, 2018)

จากรูปแบบภาระงานที่หลากหลาย ประกอบกับขั้นตอนของการเรียนรู้แบบเน้นภาระงานที่ชัดเจน ทำให้เกิดความยืดหยุ่นตามความเปลี่ยนแปลงของสภาวะแวดล้อมทางการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในยุคดิจิทัล ซึ่งมีตัวกลางขับเคลื่อนพลวัตเป็น “เทคโนโลยีและสื่อดิจิทัล (Technology and Digital

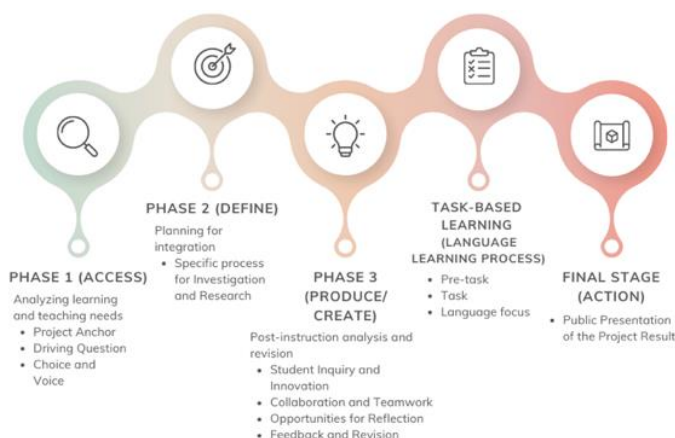
Media)” ใช้เทคโนโลยีหรือตัวประสานการเชื่อมต่อทางการสื่อสารคอมพิวเตอร์ จนเกิดการแปลงสภาพและเชื่อมโยงเพื่อประโยชน์ในการใช้งาน ทั้งในการถ่ายทอดข้อมูลและสร้างปฏิสัมพันธ์ที่กระหว่างบุคคลได้ (ใจทิพย์ ณ สงขลา, 2561) ดังนั้น การนำสื่อดิจิทัลมาบูรณาการเข้ากับการจัดการเรียนรู้แบบเน้นภาระงาน ที่มีความทับซ้อนกันในลักษณะการส่งเสริมการเรียนรู้ จึงนำไปสู่รูปแบบของ “การเรียนรู้ภาษาดิจิทัลผ่านภาระงาน (Digital Language Learning and Teaching Based Tasks)” ในขณะเดียวกันภาระงานนั้นได้รวมไปถึงการเรียนรู้จากปัญหา เช่นเดียวกับแนวคิดในการเพิ่มคุณค่าของเทคโนโลยีที่ช่วยการเรียนรู้โดยพัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหา ทำให้การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามาส่งเสริมการเรียนรู้ สามารถผลักดันศักยภาพที่ซ่อนอยู่ภายในผู้เรียน (Ferreira, Garcia & Rios, 2016; Celestine and Caruso, 2018)

การนำสื่อดิจิทัลเข้ามาบูรณาการในการจัดการสอนนั้น หัวใจสำคัญของการพัฒนาการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนคือ การเรียนรู้จากสื่อดิจิทัลในมุมมองของศาสตร์การสอน (Pedagogical perspective towards digital learning) ที่พลิกวิกฤตทางสภาพสังคมให้เป็นโอกาส มากกว่าการกล่าวโทษ เมื่อผู้เรียนอยู่ในสังคมดิจิทัล การนำเทคโนโลยีซึ่งเป็นสิ่งที่ผู้เรียนคุ้นชินมาอยู่ในบรรยากาศการเรียนรู้จึงเป็นสิ่งที่ง่าย และพัฒนาเป็นการเรียนรู้แบบบูรณาการ ยิ่งไปกว่านั้น ยังช่วยให้ผู้เรียนค้นหารูปแบบการเรียนรู้ตามความสนใจส่วนบุคคล โดยไม่ได้ยึดตามหนังสือหรือผู้สอน (Carrier, Demerow & Bailey, 2017)

ตัวอย่างกระบวนการจัดการเรียนรู้การเรียนการสอนภาษาดิจิทัลฐานภาระงานแบบไฮบริด

ผู้เขียนขอเสนอตัวอย่างการบูรณาการเทคโนโลยีมาผสมผสานกับการเรียนรู้แบบเน้นภาระงานจากประสบการณ์การทำวิจัยในชั้นเรียนของผู้เขียน โดยอ้างอิงการจัดการเรียนรู้แบบไฮบริดโดยมีฐานจากการวางแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน (Planning for PBL Essential) ของ Bender (2012) 4 ขั้นตอน ได้แก่ การเข้าถึง (Access) การวิเคราะห์ (Analysis) การผลิต (Produce/Create) และการปฏิบัติ (Action) ซึ่งเป็นการวางแผนการเรียนรู้ผ่านเทคโนโลยีสื่อดิจิทัล เริ่มตั้งแต่การเลือกใช้และพิจารณาเครื่องมือเทคโนโลยีทางการเรียนรู้เพื่อบูรณาการกับศาสตร์การเรียนการสอน ซึ่งผู้สอนได้นำศาสตร์การจัดการเรียนการสอนแบบเน้นภาระงานเข้ามาบูรณาการก่อนขึ้นการปฏิบัติ เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนและสร้างองค์ความรู้ภาษาให้แม่นยำ ก่อนปฏิบัติภาระงานบนฐานเทคโนโลยีดิจิทัล และนำเสนอต่อไป

เมื่อนำแนวคิดมาสู่การปฏิบัติ จึงได้โมเดลการบูรณาการเทคโนโลยีและสื่อดิจิทัลในรูปแบบภาระงานเป็นฐาน โดยการศึกษาช่องว่างของพื้นที่การเรียนรู้ภาษาและเริ่มขั้นตอนการเลือกใช้และออกแบบเทคโนโลยีดิจิทัลให้เป็นนวัตกรรมการเรียนรู้ ทั้งนี้ โมเดลจะเริ่มต้นจากการกำหนดตัวป้อนข้อมูลหรือเทคโนโลยีการเรียนรู้ที่จะนำไปสู่การบรรลุวัตถุประสงค์ทางการเรียนรู้ภาษาผ่านภาระงาน (สุทธิพร แทนทอง, 2563) ตามลำดับองค์ประกอบและขั้นตอนในภาพที่ 1 ต่อไปนี้

ภาพที่ 1 โมเดลการบูรณาการเทคโนโลยีเข้ากับการจัดการเรียนการสอนแบบเน้นภาระงาน บนพื้นฐานรูปแบบการเรียนรู้แบบไฮบริด (Integrating Educational Technology with Task-Based Learning Model)

โมเดลการเรียนรู้ข้างต้น สามารถอธิบายขั้นตอนและการดำเนินการจัดการเรียนรู้ได้ ดังนี้

1) **Phase 1 Analyzing learning and teaching needs** เป็นขั้นตอนเข้าถึงการเรียนรู้ (ACCESS) วิเคราะห์ปัญหาในชั้นเรียน และจะสามารถนำเทคโนโลยีใดมาช่วยแก้ปัญหาหรือเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ภาษาได้ดียิ่งขึ้น ผู้สอนควรพิจารณาถึงความจำเป็นของการใช้เทคโนโลยี และลักษณะเฉพาะที่จะช่วยเสริมทักษะการเรียนรู้ทางภาษา โดยการรวบรวมและสังเคราะห์ข้อมูลการใช้เทคโนโลยีกับการเรียนรู้

- **Project Anchor:** หมายความว่าหรือจุดสำคัญของเครื่องมือที่จะทำการพัฒนาการเรียนรู้
- **Driving Question:** การขับเคลื่อนด้วยประเด็นคำถามในการใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือสนับสนุนการเรียนรู้

- **Choice and Voice:** การเลือกประเด็นจากสมาชิกเกี่ยวกับเครื่องมือเทคโนโลยี

2) **Phase 2 Planning for integration** เป็นขั้นตอนของการวางแผนเพื่อบูรณาการเทคโนโลยีกับการเรียนรู้ภาษา (ANALYSIS) ผ่านการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้เรียนแล้วนำมาวิเคราะห์ หรือ การศึกษาการรับรู้เทคโนโลยีของผู้เรียนเพื่อประกอบการตัดสินใจ ทั้งนี้ ผู้สอนควรรับฟังความเห็นของสมาชิก เพื่อนำผู้เรียนเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนรู้ได้

- **Specific process for Investigation and Research:** กระบวนการเฉพาะเพื่อการแสวงหาคำตอบ และการวิจัยโดยการใช้เทคโนโลยีว่ามีความเป็นไปได้มากน้อยเพียงไร

3) **Phase 3 Post-instruction analysis and revision** เป็นขั้นตอนหลังจากการวิเคราะห์และทบทวน (PRODUCE/CREATE) ปัจจัยที่เอื้ออำนวยต่อการบูรณาการเทคโนโลยีและสื่อดิจิทัลที่เลือกใช้ออกมาเป็นเหตุผลสนับสนุน ก่อนทำการเชื่อมโยงเข้าสู่ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบเน้นภาระงาน

- **Student Inquiry and Innovation:** การสืบสอบการบูรณาการและสร้างนวัตกรรม
- **Collaboration and Teamwork:** การเรียนรู้แบบร่วมมือ มีความเป็นทีม
- **Opportunities for Reflection:** โอกาสในการสะท้อนคิดของผู้เรียน
- **Feedback and Revision:** การให้ข้อมูลย้อนกลับและการทบทวน

4) **Task-Based Learning Process** เมื่อได้ทำการวางแผนทั้ง 3 Phase ดังกล่าว จะส่งผลให้ผู้สอนสามารถกำหนดขอบเขตและจุดหมายของการบูรณาการเทคโนโลยีสื่อดิจิทัลกับการเรียนรู้ภาษาได้ เมื่อสามารถระบุเทคโนโลยีและสื่อดิจิทัลได้ จะเข้าสู่การออกแบบภาระงานฐานดิจิทัล ทำให้เกิดการสร้างความรู้ด้วยตนเอง (Constructivism) การเชื่อมโยงองค์ความรู้ (Connectivism) และการรู้ดิจิทัล (Digital Literacy) ผ่านการให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติตามขั้นตอน ดังนี้

1. **Pre-task** หรือขั้นก่อนปฏิบัติการภาระงาน ผู้สอนทำการชี้แจงรายละเอียด รวมถึงสาธิตตัวอย่างของภาระงานจากเทคโนโลยีสื่อดิจิทัลที่ได้มอบหมายให้กับผู้เรียน
2. **Task** หรือขั้นปฏิบัติงาน ผู้สอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติงานเป็นกลุ่ม มีการสื่อสาร และร่วมกันระดมความคิด
3. **Language Focus** หรือขั้นฝึกฝนและตรวจสอบ เป็นการอภิปรายและสะท้อนคิดต่อภาระงานเพิ่มเติมความรู้จากเพื่อนร่วมชั้นและผู้สอน การมอบหมายภาระงานฐานเทคโนโลยีและสื่อดิจิทัลจะเป็นการรวบรวมความคิดของตนเอง

5) **Final Stage** เข้าสู่ขั้นตอนของการออกแบบนวัตกรรมเพื่อการเรียนรู้อีกครั้งหนึ่ง นั่นคือ การถ่ายทอดสู่ผู้อื่น (ACTION) ตั้งแต่เริ่มต้นลงมือ จนถึงขั้นตอนสุดท้ายของการปฏิบัติการภาระงาน

- **Public Presentation of the Project Result:** การนำเสนอผลของการดำเนินงาน

ในส่วนของการวัดและประเมินผลทางการเรียนรู้ ผู้สอนสามารถออกแบบกลวิธีการวัดให้ตรงตามจุดประสงค์ทางการเรียนรู้ที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน โดยใช้การวัดและประเมินผลแบบสรุป (Summative Assessment) ซึ่งเป็นการวัดความก้าวหน้าและคุณค่าทางความรู้ของผู้เรียนหลังการเรียนรู้ที่มีลักษณะที่แตกต่างกัน รวมถึงกระบวนการเรียนรู้ผ่านช่องทางที่หลากหลาย ไม่ว่าจะเป็นการทดสอบก่อนและหลังเรียน การประเมินผลงานหรือชิ้นงานนำเสนอ หรือการเก็บคะแนนในหน่วยการเรียนรู้ ควบคู่กับการสะท้อนคิด เช่น การอภิปราย การคิดค้นวิธีประยุกต์ใช้ ปัญหาและอุปสรรคระหว่างการเรียนรู้ เป็นต้น

เพื่อนำไปพัฒนาประสิทธิภาพด้านรูปแบบการจัดการเรียนรู้และกลวิธีการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง (วิทยา วาโย, อภิรติ เจริญกุล, นัทรสุดา กานกายนต์ และจรรยา คนใหญ่, 2563; Rullan, 2020)

นอกจากนี้ ผู้เขียนได้นำแนวคิดการจัดการเรียนรู้ดังกล่าวไปทดลองใช้ในชั้นเรียน ซึ่งเป็นการบูรณาการการใช้เทคโนโลยีแอปพลิเคชัน Tiktok เข้ากับองค์ประกอบการเรียนรู้แบบเน้นภาระงาน พบว่า การสนับสนุนการเรียนรู้บูรณาการการเทคโนโลยีเรียนรู้เข้ากับองค์ประกอบการเรียนรู้แบบเน้นภาระงาน ตามบทบาทของเทคโนโลยีในรูปแบบการบูรณาการเทคโนโลยีทางการศึกษา (Integrating educational technology) (Roblyer and Doering, 2014) สามารถเพิ่มความสามารถในการจดจำคำศัพท์ภาษาอังกฤษ หลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบเน้นภาระงานผ่านการบูรณาการเทคโนโลยีข้างต้น โดยผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ด้านคำศัพท์ภาษาอังกฤษเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ซึ่งเป็นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สอดคล้องกับการเรียนรู้ในโลกดิจิทัลศตวรรษที่ 21 โดยการปรับรูปแบบการเรียนรู้ตามลักษณะของผู้เรียนและใช้สื่อดิจิทัลเป็นตัวกลางการเรียนรู้ ก่อให้เกิดการสร้างองค์ความรู้ที่ผู้เรียนเป็นผู้จัดกระทำ ความรู้ความเข้าใจของตนเองและสนุกสนาน เนื่องจากมีการแบ่งปันความรู้และความคิดเห็น สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่กำหนดไว้ชี้ให้เห็นว่าเป็นแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพต่อการพัฒนาความรู้ความเข้าใจด้านภาษาอย่างชัดเจนยิ่งขึ้น โดยผ่านการลงมือปฏิบัติภาระงานและการร่วมมือในการทำกิจกรรมการเรียนรู้ควบคู่การใช้ดิจิทัล

องค์ความรู้ที่พบและแนวทางการนำไปใช้ประโยชน์

จากการนำแนวคิดการบูรณาการเทคโนโลยีกับการจัดการเรียนการสอนภาษาเน้นภาระงานภายใต้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบไฮบริดนั้น ก่อให้เกิดองค์ความรู้และประโยชน์ ดังนี้ 1) การเรียนรู้วิธีการจัดการเรียนการสอนแบบใหม่ ตามหลักครูผู้สอนในศตวรรษที่ 21 ปรับเปลี่ยนลักษณะการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับคุณลักษณะผู้เรียน สนับสนุนกระบวนการสร้างองค์ความรู้ภายในตัวผู้เรียน การถ่ายทอดข้อมูลสารสนเทศ มีปฏิสัมพันธ์กับกลุ่มบุคคลในสังคมยุคดิจิทัล เปิดกว้าง รับฟังผู้เรียน ก้าวสู่การเป็นผู้สอนที่พร้อมเรียนรู้ สร้างสรรค์นวัตกรรม โดยการประยุกต์เทคโนโลยีและสื่อดิจิทัลได้อย่างมีประสิทธิภาพ 2) การตระหนักถึงทักษะการรู้ดิจิทัลและความรู้เท่าทันสื่อในโลกแห่งการเรียนรู้ และเข้าใจประโยชน์ของการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล เครือข่ายออนไลน์ แนะนำการเลือกใช้และรับสื่อดิจิทัลให้กับผู้เรียนอย่างเหมาะสม เสริมสร้างคุณลักษณะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ในและนอกชั้นเรียน จนพัฒนาไปสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิต (Lifelong Learning) 3) การคิดค้นนวัตกรรมเรียนรู้สื่อการสอนแบบใหม่ เห็นความสำคัญของการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการเรียนการสอน โดยเลือกใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในสังคมให้เกิดประโยชน์สูงสุดทั้งต่อผู้เรียนและสังคม เช่น การถ่ายทอดความรู้สู่สังคม การเลือกใช้งานสื่อออนไลน์ พัฒนาการคิด เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนคัดเลือกข้อมูลสารสนเทศที่เหมาะสมแล้วถ่ายทอดสู่สังคมต่อไป

บทสรุป

การออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่เสริมคุณลักษณะของผู้เรียนในยุคดิจิทัลศตวรรษที่ 21 นั้น ไม่ใช่เพียงการพัฒนาองค์ความรู้ แต่รวมถึงทักษะการรู้ดิจิทัล (Digital Literacy) กลไกการเรียนรู้ที่สามารถจัดการระบบการเรียนรู้เพื่อบรรลุเป้าหมายและประเมินคุณค่าของพัฒนาการการเรียนรู้ภาษาผ่านสื่อและเทคโนโลยี ซึ่งเป็นสภาพแวดล้อมที่เปิดโอกาสทางการแสวงหาความรู้ ที่หลากหลายและแตกต่างกันผ่านเครือข่ายออนไลน์ ทั้งนี้ การมอบหมายภาระงาน (Task) บนพื้นที่การเรียนรู้แบบออนไลน์บนรูปแบบการเรียนรู้ผสมผสานไฮบริดนั้น จะช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาให้กับผู้เรียนอย่างเป็นอิสระ สร้างเครือข่ายแลกเปลี่ยนข้อมูล โดยใช้ช่องทางของเทคโนโลยีส่งผ่านความรู้ จนบรรลุวัตถุประสงค์ทางการเรียนรู้ที่ตั้งไว้ นอกจากนี้ การบูรณาการการจัดการเรียนรู้สองช่องทาง ทั้งแบบเผชิญหน้า (Face-to-Face) และออนไลน์ (Online) ยังเป็นการนำข้อดีของสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ทั้งสองรูปแบบผนวกเข้าด้วยกัน ประสานการเรียนรู้ระหว่างช่องทางการเรียนแบบปฏิสัมพันธ์พร้อมกัน (Synchronous) และการเรียนแบบปฏิสัมพันธ์ไม่พร้อมกัน (Asynchronous) ส่งผลให้เกิดความต่อเนื่องทางการเรียนรู้ เกิดปฏิสัมพันธ์ และเข้าถึงความแตกต่างเฉพาะบุคคลด้วยรูปแบบการเรียนรู้ที่หลากหลาย

เอกสารอ้างอิง

- จิรารัตน์ ประยูรวงษ์. (2562). DIGITAL LEARNING: การเรียนรู้ภาษาอังกฤษบนโลกดิจิทัลในศตวรรษที่ 21. *วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์*, 13(1), 211-223.
- ใจทิพย์ ณ สงขลา. (2561). *การออกแบบการเรียนรู้แนวดิจิทัล (Digital Learning Design)*. กรุงเทพฯ: ภาควิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นิตยา วงศ์ใหญ่. (2560). แนวทางการพัฒนาทักษะการรู้ดิจิทัลของดิจิทัลเนทีฟ. *วารสารวิชาการ Veridian E-Journal*, (10)2, 1630-1642.
- รักษิต สุทธิพงษ์. (2560). กระบวนทัศน์ใหม่ทางการศึกษากับพัฒนาการของไทยในยุคดิจิทัล. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร*, 19(2), 344-355.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2553). *พจนานุกรมศัพท์ภาษาศาสตร์(ภาษาศาสตร์ประยุกต์) ฉบับราชบัณฑิตยสถาน*. กรุงเทพฯ: ราชบัณฑิตยสถาน.
- วิจารณ์ พานิช. (2555). *วิธีการสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์เตาเผาพิบูลิเคชั่น.

- วิทยา วาโย, อภิรติ เจริญกุล, นัฏฐดา กานกายนต์ และจรรยา คนใหญ่, (2563). การเรียนการสอนแบบออนไลน์ภายใต้สถานการณ์แพร่ระบาดของไวรัส COVID-19 : แนวคิดและการประยุกต์ใช้จัดการเรียนการสอน, *วารสารศูนย์อนามัย*, (14) 34, 285-298.
- ศิวาพัชญ์ บำรุงเศรษฐพงษ์, ภูริศร์ ฐานปัญญา, และเกรียงไกร สัจจะเหตุทัย. (2563). การเรียนการสอนแบบไฮบริด (Hybrid Learning) กับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาไทย, *วารสารนาคบุตรปริทรรศน์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช*, (12)3, 213-224.
- สุทธิพร แท่นทอง. (2563). ทฤษฎีและการเรียนรู้ในโลกยุคดิจิทัล: ทฤษฎีคอนเน็คติวิซึม และการเรียนรู้แบบผสมผสาน. *วารสารสวนสุนันทาวิชาการและวิจัย*, (14)1.
- สุทัศน์ สังคะพันธ์. (2559). ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 และการประเมินทักษะแห่งศตวรรษที่ 21. *บทความทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 นิสิตปริญญาเอก สาขาหลักสูตรและการสอน รุ่น 5*, 14-21.
- อรรชนิดา หวานคง. (2559). การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในศตวรรษที่ 21. *วารสารสถาบันวิจัย. ญาณสังวร*, 7(2), 304-314.
- An Introduction to Hybrid Teaching. (2020). *College of Dupage*. n.p.
- An Introduction to Hybrid Teaching. (2020). *Center for Excellence in Learning and Teaching (CELT)*. Iowa: Iowa State University.
- Bender, W. N. (2012). *Project-based Learning: Differentiating Instruction for the 21st Century*. Thousand Oaks, CA: Corwin Press.
- Carrier, M., Demerow, R., & Bailey, K. (2017). Digital language learning and teaching: Research, theory and practice (a review), *Training, Language and Culture*, 1(3), 104-109.
- Carman, J.M. (2002). *Blended learning design: Five Key Ingredients*. Retrieved June 19, 2021 from <http://blended2010.pbworks.com/f/Carman.pdf>.
- Celestine, C., & Caruso, C. (2018). A Task-Based Approach to Tablets and Apps in the Foreign Language Classroom. *Currents in Teaching and Learning*, (10), 68-77.
- Chorthip, V. (2018). Using Task-Based Learning with Students of Academic English, *Arub World English Journal*, 9(4), 337-346.
- College of Dupage. (2020). *An Introduction to Hybrid Learning*. Retrieved July 24, 2021 from <https://www.codlearningtech.org/PDF/hybridteachingworkbook.pdf>.
- Praetere, D. (2008). *E-learning*. Retrieved July 13, 2021 from <http://knol.google.com/k/thomas-depraetere/e-Learning/20ohkjtmm38cb/2#>.

- Doughty, C., & Long, H., M. (2003). *The Handbook of Second Language Acquisition*. Oxford: Blackwell Publishing.
- Dulay, H., & Burt, M. (1977). Remarks on Creativity in Language Acquisition. In M. Burt, H. Dulay, & M. Finocchiaro (Eds.), *Viewpoints on English as a Second Language* (95-126). New York: Regents.
- Ellis, R. (2003). *Task-based Language Learning and Teaching*. Oxford: University Press.
- Ferreira, A., Garcia, J., & Rios, M. S. (2016). *Using a Task-Based Approach for Supporting a Blended Learning Model for English as a Foreign Language*, 4(1), 44-62.
- Graham, R. C., & Bonk, C. J. (2005). *Handbook of blended learning: Global perspectives, Local Designs*. CA: Pfeiffer Publishing.
- Khan, H. B. (2005). *E-Learning quick checklist*. Washington DC: Information Science Publishing.
- Klimova, F. B., & Kacetl, J. (2015). Hybrid Learning and its Current Role in the Teaching of Foreign Languages, *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, (182), 477-481.
- Krashen, S. (1987). *Principles and practice in second language acquisition*. Oxford: Pergamon Press.
- Littlejohn, A., & Pegler, C. (2007). *Preparing for blended e-learning*. UK: Routledge-Falmer.
- Masson, A., MacNeill, A., Murphy, C., & Ross, V. (2008). The Hybrid Learning Model - A Framework for Teaching and Learning Practice, *International Journal of Emerging Technologies in Learning (iJET)* 3(SII: TENCompetence), 3(1), 12-17.
- Nunan, D. (2004). *Task-based language teaching*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Prapphal, K. (2003). English proficiency of Thai learners and directions of English teaching and learning in Thailand. *The English Teacher*, 6(2), 144-152.
- Richards, C. J., & Rodgers, S. T. (2001). *Approaches and methods in language teaching*. Cambridge: University Press.
- Richards, C. J., & Rodgers, S. T. (2003). *Approaches and methods in language teaching*. Cambridge: University Press.
- Richards, C. J., & Rodgers, S. T. (2018). *Approaches and methods in language teaching*. Cambridge: University Press.
- Roblyer, M. D., & Doering, H. A. (2014). *Integrating educational technology*. Pearson New International Edition. Harlow: Pearson Education Limited.

- Rullan, M. A. (2020). *Effective Assessment Practices in a Hybrid/Remote Learning Environment*. Retrieved August 1, 2021 from <https://www.esboces.org/cms/lib/NY01914091/Centricity/Domain/330/Effective%20Assessment%20Practices%20in%20Distance%20Learning.pdf>.
- Sharma, P. (2010). Key Concepts in ELT Blended Learning. *ELT Journal*, (64)4, 456-458.
- Sorden, S. (2012). *Emerging trends in foreign language teaching with information and communication technologies*. Retrieved July 13, 2021 from <http://www.slideshare.net/ssorden/emerging-trends-in-foreign-language-teaching-with-ict>.
- Strakey, L. (2012). *Teaching and learning in the digital age*. London & New York: Routledge
- Whitelock, D., & Jelfs, A. (2003). Editorial: Journal of Educational Media Special Issue on Blended Learning, *Journal of Educational Media*, 28(2-3), 99-100.
- Weafer, D. (2021). *The Elements of Effective Instruction in Remote and Hybrid Environments*. Retrieved August 4, 2021 from <https://www.greatschoolspartnership.org/the-elements-of-effective-instruction-in-remote-and-hybrid-environments/>.
- Willis, J. (1996). *A framework for task-based learning*. Palatino: Canale.
- Yaso, M. (2017). *21st Century Learning*. Retrieved May 11, 2021 from <http://www.gotoknow.org/posts/542974/>.
